
Portefeuillehouder:	Wethouder N. Bonenkamp
Datum B&W vergadering	27 mei 2025
Documentkenmerk:	D/2025/156813 behorende bij zaak: Z/2025/044320

Aan de raad,

Onderwerp:

Concept jaarverslag 2024, concept jaarrekening 2024 en concept begroting 2026 Omgevingsdienst IJmond (ODIJ)

Voorgesteld raadsbesluit/c.q. beslispunten

De Raad besluit:

1. Kennis te nemen van het concept Jaarverslag 2024 en de concept Jaarrekening 2024 van de ODIJ;
2. Bijgevoegde zienswijzebrief op de concept begroting 2026 vast te stellen en deze ter kennisname aan het Dagelijks Bestuur van de ODIJ te sturen;
3. De financiële gevolgen van de concept begroting 2026 van de ODIJ te verwerken in de gemeentelijke begroting voor 2026.

Wettelijke grondslag voor raadsbevoegdheid

Op basis van artikel 35 van de Wet Gemeenschappelijke regelingen kan de raad zijn zienswijze kenbaar maken over de financiële jaarstukken van de ODIJ.

Inleiding

Aanleiding

ODIJ is een gemeenschappelijke regeling waaraan diverse gemeenten, waaronder Landsmeer, en de Provincie Noord-Holland deelnemen. Als regionale uitvoeringsdienst voert de ODIJ het verplichte basistakenpakket milieu uit met betrekking tot vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). Het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling ODIJ heeft het concept Jaarverslag 2024, de concept Jaarrekening 2024 en de concept Begroting 2026 tijdig aan de gemeenteraden verstuurd. Hieronder wordt daar inhoudelijk op ingegaan. Jaarverslag en jaarrekening worden ter kennisname aangeboden, en de raad kan zienswijzen inbrengen op de begroting. De GR is verplicht vóór 15 september 2025 een vastgestelde begroting bij het ministerie van Binnenlandse Zaken in te dienen.

Kader

- Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV)
- De Wet Gemeenschappelijke regelingen (WGR)
- De Gemeenschappelijke regeling ODIJ

Conform artikel 29 derde lid van de Gemeenschappelijke Regeling ODIJ kunnen de deelnemers hun zienswijze kenbaar maken t.a.v. conceptbegroting 2026 van de ODIJ. Het Jaarverslag 2024 wordt aan de deelnemers van de GR voorgelegd ter kennisname en maakt zodoende onderdeel uit van de rapportagestructuur van de ODIJ. Het jaarverslag dient toegezonden te worden aan de provincie, die de controle uitvoert op de VTH taken.

Doelstelling/beoogd resultaat

Een zienswijze afgeven op de concept begroting 2026 Omgevingsdienst IJmond.

Argumenten en afweging

De belangrijkste speerpunten uit het concept Jaarverslag 2024, de concept Jaarrekening 2024 en de concept Begroting 2026 worden afzonderlijk besproken. Er wordt eerst ingegaan op de inhoud waarna in het kopje risico's en financiële aspecten afwegingen worden gemaakt.

Concept Jaarverslag 2024

Het concept jaarverslag 2024 is als bijlage B1 bijgevoegd. In het Jaarverslag 2024 geeft de ODIJ per thema (speerpunten, duurzaamheid, bouwen, advisering, vergunning toezicht en handhaving) aan wat de ODIJ in opdracht van de gemeentebesturen en het provinciebestuur in 2024 heeft uitgevoerd en welke doelen zijn gerealiseerd. De werkzaamheden van de ODIJ zijn vooral gericht op het uitvoeren van de 'klassieke' milieutaken voor de deelnemers, het zogenaamde basistakenpakket.

Daarnaast geeft de ODIJ in een groot aantal gemeenten uitvoering aan overige milieutaken en verricht zij in verschillende gemeenten toezicht ten aanzien van brandveiligheid, Bouw- en Woningtoezicht, de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO), Algemene Plaatselijke Verordening (APV) en Drank- en Horecawetgeving.

Per 1 januari 2024 heeft de gemeente Landsmeer het volledige bouw- en woningtoezicht, inclusief vergunningverlening, toezicht en handhaving, overgedragen aan ODIJ. Sindsdien verzorgt de omgevingsdienst alle bouwtaken binnen de gemeentegrenzen.

Enkele highlights uit het Jaarverslag 2024 zijn:

- **Interbestuurlijk Programma Versterking VTH (IBP-VTH):** De organisatie heeft actief geparticipeerd in het opzetten en uitwerken van eindproducten voor het IBP-VTH, dat eind september 2024 afliep. Een aantal pijlers en de uitwerking van het Plan van Aanpak IBP krijgen een vervolg.
- **Plan van Aanpak IBP-VTH:** Het bestuur van de ODIJ heeft een Plan van Aanpak opgesteld met de ambitie om richting 1 april 2026 te komen tot een zelfstandig toekomstbestendige organisatie, met oog voor continuïteit en kwaliteit. Een belangrijk onderdeel hiervan is het programma herijking Gemeenschappelijke Regeling (GR), dienstverleningsovereenkomsten (DVO) en financieringsstructuur.
- **Project herijking GR en financieringsstructuur:** Medio 2024 is gestart met dit programma, gericht op de benodigde middelen voor kwalitatieve uitvoering, het herijking- en verdringingseffect in de financiering, het herstellen van eventuele scheefgroei tussen deelnemers, de actualisatie van de huidige GR- en DVO-structuur, en toekomstscenario's om kostenstijgingen of bezuinigingen op te vangen.
- **Landelijke en regionale samenwerking:** Vanuit het Plan van Aanpak IBP-VTH kiest de ODIJ voor strategische samenwerking. Zij werken met de drie andere omgevingsdiensten in Noord-Holland samen op basis van een ambtelijke
- samenwerkingsagenda, onder andere door mee te schrijven aan een uniforme Uitvoering & Handhavingsstrategie. De ODIJ ziet nieuwe, complexere en omvangrijkere opgaven ontstaan die meer regionaal en landelijk van aard zijn, zoals transitieopgaven, Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) en water en bodem sturend.
- **Omgevingswet:** Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden, wat invloed heeft op het wettelijk kader voor VTH-taken, werkwijzen, beleid en nieuwe producten.
- **Data-gericht werken:** Omgevingsdiensten hebben landelijk de ambitie om meer datagericht te werken, wat uniforme registratie en uitwisseling van data vraagt om analyses te verbeteren en capaciteit efficiënt in te zetten.

De concept jaarrekening 2024 is als bijlage B2 bijgevoegd. De belangrijkste onderwerpen uit de Jaarrekening 2024 zijn:

- In 2024 is een positief resultaat van €124.232,- gerealiseerd na de mutaties in de reserves. Dit is inclusief een onttrekking uit de reserves. In overleg met het algemeen bestuur besluit de ODIJ over de bestemming van dit resultaat. Dit resultaat wordt echter beïnvloed door incidentele baten. Het voorstel is om dit resultaat strategisch in te zetten ter ondersteuning van het lopende proces om onze organisatie toekomstbestendig door te ontwikkelen.
- Het resultaat 2024 is positief in vergelijking tot de begroting, voornamelijk door een niet-begrote bijdrage van het Interbestuurlijk Programma 2023-2024 en hogere rentebaten dan begroot. Beide

factoren hebben een eenmalig karakter; zonder deze baten zou een negatief resultaat zijn verantwoord en hadden zij hiervoor een onttrekking moeten doen aan de Bestemmingsreserves Risicobeheersing en Oplossingsrichtingen.

Concept Begroting 2026

De concept begroting 2026 is als bijlage B5 bijgevoegd. Het dagelijks bestuur van de ODIJ heeft ingestemd met deze conceptbegroting. De begroting omschrijft de algemene financiële en beleidsmatige kaders en is onderdeel van een meerjarig traject om de organisatie operationeel en financieel in control te brengen. Het werkveld van omgevingsdiensten verbreedt en verdiept zich met nieuwe thema's zoals energietransitie, stikstof, ZZS en de Kaderrichtlijn Water, en wordt complexer, met taken die vaker naar regionaal of provinciaal niveau verschuiven.

De conceptbegroting 2026 wijkt in opzet af van voorgaande begrotingen en maakt onderscheid tussen twee delen:

- Een regulier deel waarin indexeringen en onvermijdbare structurele lasten worden berekend.
- Een incidenteel deel, waarin incidentele middelen voor 2026 worden aangevraagd als aparte bijdrage. Met deze incidentele middelen kunnen beheersmaatregelen voor potentiële risico's op omgevingsveiligheid worden getroffen, inzicht worden verkregen in wat nodig is om de GR, DVO en financieringsstructuur op orde te brengen voor de wettelijke en primaire taakuitvoering, en de tweede fase van het onderzoek naar toekomstscenario's worden uitgevoerd.

In 2025 bedroeg de geraamde bijdrage van Landsmeer aan de ODIJ € 1.034.499,-. Voor 2026 is dit bedrag in de conceptbegroting vastgesteld op € 1.043.766,-. Hoewel dit op het totaal een beperkt verschil van € 9.267,- is, is er een verschuiving zichtbaar tussen structurele en incidentele lasten. De incidentele lasten dalen van € 73.023,- in 2025 naar € 31.000,- in 2026, terwijl de structurele lasten toenemen van € 961.476,- naar € 1.012.766,-. Dit betekent dat de hogere bijdrage in 2026 in hoofdzaak voortkomt uit een stijging van de structurele kosten.

De kosten van het personeel zijn gebaseerd op ramingen van het Centraal Planbureau, aangezien de nieuwe CAO voor 2026 nog niet bekend is. Materiële kosten zijn geïndexeerd met 2,2%.

Het basistarief van de diensten bedraagt voor 2026 € 109,55. Dit is een stijging ten opzichte van het tarief van € 104,50 in de begroting 2025. De incidentele bijdrage voor het herstel van centrale sturing en het versterken van kritische posities is apart berekend en niet verwerkt in het uurtarief.

Financieel beleid: De conceptbegroting 2026 is niet structureel in evenwicht. Totale begroting is wel in evenwicht door dekking van incidentele baten, wat betekent dat structurele lasten gedekt worden uit incidentele baten. Oorzaak hiervan is de toenemende trend van financiering voor projecten korter dan vijf jaar en binnen vijf jaar aflopende DVO's. De ODIJ wil de balans herstellen door de financieringsmanier te vernieuwen. Wanneer de structurele begroting op lange termijn in evenwicht is, geldt het laagste niveau van financieel toezicht van het ministerie. Lukt dit niet, dan kan strengere financiële controle worden opgelegd.

Conceptbrief aan de omgevingsdienst IJmond met de gemeentelijke zienswijze

De bijgevoegde conceptzienswijze op de begroting 2026 benadrukt de aanhoudend zorgelijke financiële positie van gemeenten. Hoewel de ODIJ aangeeft dat een aanvullende bezuiniging in 2026 de voortgang van het doorontwikkelingstraject zou belemmeren, onderstreept de raad het belang van een doelmatige bedrijfsvoering. In de zienswijze wordt het Algemeen Bestuur verzocht de mogelijkheden voor kostenbeheersing blijvend te verkennen en eventuele financiële ruimte in te zetten ter beperking van de jaarlijkse lasten voor de deelnemende gemeenten.

In de zienswijze wordt tevens de toelichting op de eerder ingediende zienswijze gewaardeerd, evenals de informatie over reeds getroffen maatregelen en de verdere planning. Daarnaast wordt gevraagd om halfjaarlijks te rapporteren over de voortgang van het doorontwikkelingstraject en de structurele financiële effecten, en om colleges en raden tijdig te betrekken bij besluiten met substantiële financiële of bestuurlijke impact. De zienswijze sluit af met een oproep tot behoedzaamheid bij het aangaan van nieuwe verplichtingen en het vertrouwen in een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor kwaliteit, effectiviteit en betaalbaarheid.

Risico's

In de Gemeentewet en de Wet gemeenschappelijke regelingen is voorgeschreven dat de jaarstukken uiterlijk eind juli moeten zijn aangeleverd bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Voor de begroting geldt een fatale termijn tot 1 augustus. Het

niet voldoen aan deze wettelijke bepaling heeft tot gevolg dat, na een periode van één maand waarin de mogelijkheid wordt geboden alsnog de informatie aan te leveren, voor de deelnemende gemeenten de sanctie in werking treedt van opschorting van de algemene uitkering (artikel 186 Gemeentewet).

Het Algemeen Bestuur van de ODIJ moet met betrekking tot de jaarstukken 2024 in de vergadering van 9 juli 2024 tot definitieve besluitvorming komen ook i.v.m. de tijdige aanlevering van het jaarverslag (met informatie over de uitvoering van de VTH-taken) aan de provincie. Daarom wordt de raad door de ODIJ in de gelegenheid wordt gesteld om uiterlijk voor 9 juli 2025 een zienswijze in te dienen op de conceptbegroting 2026.

Financiële aspecten

Het basistarief van de diensten van de ODIJ bedraagt voor 2026 € 109,55. De totale bijdrage aan de ODIJ voor gemeente Landsmeer in 2026 bedraagt € 1.043.766,-. Dit bedrag bestaat uit de GR bijdrage: € 173.000,-, de DVO bijdrage: € 839.766,- en een incidentele bijdrage: € 31.000,-. Zoals vermeld in de begroting, is deze niet structureel in evenwicht door dekking van structurele lasten uit incidentele baten. Het kan op termijn leiden tot strenger financieel toezicht als de financiële hervorming uitblijft.

GR Bijdragen:

Het basistarief van de ODIJ bedraagt in 2026 € 109,55.

BATEN - GR-bijdragen	Realisatie 2024	Gewijzigde begroting 2025	Begroting 2026
Gemeente Beverwijk	1.201.498	1.290.000	1.352.000
Gemeente Bloemendaal	152.688	161.000	169.000
Gemeente Edam-Volendam	278.377	293.000	308.000
Gemeente Haarlem	1.788.705	1.881.000	1.972.000
Gemeente Heemskerk	666.796	727.000	763.000
Gemeente Heemstede	150.404	159.000	166.000
Gemeente Landsmeer	156.244	165.000	173.000
Gemeente Oostzaan	135.022	142.000	149.000
Gemeente Purmerend	413.391	436.000	457.000
Gemeente Uitgeest	297.280	313.000	328.000
Gemeente Velsen	2.083.525	2.339.000	2.306.000
Gemeente Waterland	180.451	190.000	199.000
Gemeente Wormerland	194.669	205.000	215.000
Gemeente Zandvoort	174.150	184.000	192.000
Provincie Noord-Holland bodemtoezichttaken	132.817	334.000	350.000
Provincie Noord-Holland VTH plustaken	316.679	140.000	147.000
GR-bijdragen deelnemers *	8.322.696	8.959.000	9.246.000

DVO bijdrage:

Landsmeer

Landsmeer	Dienstverleningsovereenkomst volledig milieutakenpakket	279.784
Landsmeer	Dienstverleningsovereenkomst brandveiligheid taken	29.468
Landsmeer	Dienstverleningsovereenkomst Alcoholwet	21.909
Landsmeer	Uitvoering applicatiebeheer VTH-systeem Open Wave (nacalculatie)	-
Landsmeer	Dienstverleningsovereenkomst bouwvergunningverlening	179.658
Landsmeer	Dienstverleningsovereenkomst bouw Juridische handhaving	146.794
Landsmeer	Dienstverleningsovereenkomst bouw en woningtoezicht	132.552
Landsmeer	Dienstverleningsovereenkomst bouw ondersteuning	29.468
Landsmeer	Doorbelasting Licentiekosten VTH applicatie Open Wave	12.500
Landsmeer	Energiebesparingsakkoord	3.137
Landsmeer	Bijdrage Indirecte Lozingen	4.496

Incidentele bijdragen:

BATEN -Incidentele extra bijdrage	Realisatie 2024	Gewijzigde begroting 2025	Begroting 2026
Gemeente Beverwijk		240.000	87.000
Gemeente Bloemendaal		66.000	27.000
Gemeente Edam-Volendam		46.000	20.000
Gemeente Haarlem		279.000	126.000
Gemeente Heemskerk		167.000	53.000
Gemeente Heemstede		55.000	23.000
Gemeente Landsmeer		73.000	31.000
Gemeente Oostzaan		83.000	29.000
Gemeente Purmerend		81.000	41.000
Gemeente Uitgeest		83.000	27.000
Gemeente Velsen		358.000	144.000
Gemeente Waterland		78.000	30.000
Gemeente Wormerland		122.000	42.000
Gemeente Zandvoort		203.000	38.000
Provincie Noord-Holland		70.000	32.000
Incidentele extra bijdrage deelnemers	-	2.004.000	750.000

Communicatie

De gemeenteraad moet uiterlijk vóór 15 juli een zienswijze indienen op de ontwerpbegroting van de Omgevingsdienst IJmond (ODIJ). Deze datum is wettelijk vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling (artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen) en geldt voor alle gemeenschappelijke regelingen waarvan een gemeente deel uitmaakt.

Bijlagen

- B1. Jaarverslag 2024 ODIJ
- B2. Jaarrekening 2024 ODIJ
- B3. Controleverklaring jaarrekening 2024
- B4. Accountantsverslag jaarrekening 2024
- B5. Conceptbegroting 2026 ODIJ
- B6. Zienswijzebrief
- B7. Aanbiedingsbrief

U wordt uitgenodigd tot besluitvorming over te gaan.

namens het college van burgemeester en wethouders van Landsmeer,

L.A. (Léon) de Lange
Burgemeester

R. (Rene) Dekker
Gemeentesecretaris

Portefeuillehouder:	Wethouder N. Bonenkamp
Datum raadsvergadering	<wordt ingevuld door bestuurssecretariaat/griffie>
Documentkenmerk:	D/2025/156813 behorende bij zaak: Z/2025/044320

De raad van de gemeente Landsmeer

Gelezen het raadsvoorstel van het college, voorstelnummer: D/2025/148340 behorende bij zaak: Z/2025/044320

Gehoord de behandeling in de commissievergadering.

Raadsbesluit

1. Kennis te nemen van het concept Jaarverslag 2024 en de concept Jaarrekening 2024 van de Omgevingsdienst IJmond.
2. Bijgevoegde zienswijzebrief op de concept begroting 2026 vast te stellen en deze ter kennisname aan het Dagelijks Bestuur van de ODIJ te sturen;
3. De financiële gevolgen van de concept begroting 2026 van de ODIJ te verwerken in de gemeentelijke begroting voor 2026.

De raad van de gemeente Landsmeer,

C.L. (Caroline) Hageman,
griffier

L.A. (Léon) de Lange
voorzitter